

ΑΠΟ ΤΑ ΑΙΜΑΤΟΒΑΜΜΕΝΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΗΣ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

Η ΖΩΗ, ΤΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΕΝΟΣ ΤΥΡΑΝΝΟΥ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ

Ο κοιμισμένος μικρός ψαράς. Τα παιδικά του χρόνια. Φαγι και ύπνο. Κοντά στο σφρό βείο του. Από φαρμακοποιός γραφείας στο λιμάνι του χωριού του. Η ημέρες της δεξιάς, του θριαμβού και των όργιων. Στη Ρώμη. Είς αναζήτησιν νύφης. Γκιμπρές του τρεμερού Σφέρτζα. Ένας ένεχλητικός αδελφός. Πως έβγηκε από τη μέση. Δηλητήριο, αλλά και λειτουργίες για την ανάπαυσι της ψυχής του δολοφονηθέντος. Χρυσάφι, χρυσάφι, χρυσάφι!... Κτλ.

φάση τόσο ψηλά!...

Την καταπληκτική, λοιπόν, ζωή του μεγάλου αυτού τυχοδιώκτου του ΙΕ' αιώνας, την αιματοβαμμένη δράση του, τ' ανατριχιαστικά κακουργημένα και το θλιβερό του τέλος, θα σας εξιστορήσουμε στο σημερινό μας άρθρο.

Ο Ίερώνυμος Ριάριο—έτσι λεγόταν ο ήρωας της αληθινής αυτής ιστορίας—γεννήθηκε, από μια ταπεινή οικογένεια ψαράδων, στο παραθαλάσσιο χωριό Σαθόνης, έξω από τη Γένοβα. Τα παιδικά του χρόνια τα πέρασε..θυθισμένος στον ύπνο, γιατί ήταν από μικρός τόσο ευτραφής, ώστε δεν μπορούσε να τρέξει και να παίξει με τους συνομηλικούς του. Οι γονείς του το είχαν πάρει απόφαση, πως το ράθυμο αυτό παιδί δεν θα μπορούσε ποτέ να τους βοηθήσει στη δουλειά τους και σκέφτηκαν να τον κάνουν ιερέα! Και η μητέρα του ανέθεσε την εκπαίδευσή του Ίερώνυμο στον άδελφό της, τον Φραγκισκανό καλόγηρο Φραγκίσκο ντε λά Ρόβερ, έναν πάνασοφο άνθρωπο, ο οποίος είχε διδάξει σε πολλά παισιόματα, καταπληθυσίας άλλους τους θεολόγους με την ευρύμαθειά του και τη ρητορική του δύναμη.

Η αλήθεια, βέβαια, είναι, ότι ο πολυμαθής αυτός καλόγηρος είχε αρκετά ελαττώματα ως άνθρωπος. Ήταν φαγάς, μέθυσος και μανιώδης λάτρης του δράκου φύλου. Την εποχή όμως εκείνη—εποχή σχετικής χαλαρώσεως των ήθων—ο κόσμος δεν πρόσεχε και πολύ σε κάτι τέτοιες μικρολεπτομέρειες...

Σε ηλικία είκοσι χρόνων, ο Ίερώνυμος, πάντοτε ναυαγής και θραδουκίτης, κατόρθωσε, με την υποστήριξη του θείου του, ο οποίος είχε γίνει στο μεταξύ καρδινάλιος, να πάρη μια άδεια...φαρμακοποιού. Η μητέρα του θα ήθελε να έδωτε το γιού της ιερέα. Μα ο Ίερώνυμος ήταν τόσο ξεροκέφαλος, ώστε στάθηκε αδύνατον να μάθη Λατινικά! Έξάλλου ήταν πολύ ευχαριστημένος από το επάγγελμα του φαρμακοποιού, γιατί του άφινε διαθέσιμες όλες τις ώρες της ημέρας του για να τεμπελιάζη!... "Υστερ" από λίγον καιρό, όμως, θαρέθηκε αυτή τη δουλειά και αποφάσισε να γίνη γραφείς στο λιμάνι του χωριού του. Και ίσως να περνούσε την υπόλοιπη ζωή του στην εργασία αυτή, αν, ξαφνικά, δεν συνέβαινε κάτι που τον αναστάτωσε, που τον έκανε να ζητήσει απότομα από το λήθαργό του και να εκδηλώση τον πραγματικό του, τον εγκληματικό του χαρακτήρα!

Ο βίος του κατόρθωσε, με τις κολακείες και τις ραδιοιουργίες του, να γίνη πάσας—με τ' όνομα Πάπας Σίξτος Δ'.

Ο άνεπιός ενός πάπα δεν είναι, βέβαια, οσοδήποτε άγνάζεται ως γραφείς σ' ένα λιμάνι... Και ο Ίερώνυμος, χωρίς να χάση καιρό, τράβηξε για τη Ρώμη. Πέρασε, κατάλλητος και ζαλιμένος, από τους άτελειωτους δρόμους του Βατικανού, που ήσαν επιπλωμένοι με αφάνταστη πολυτέλεια, και όταν παρουσιάστηκε μπρός στον πάπα, δυσκολέτηκε ν' αναγνωρίση στο πρόσωπο του χρυσοστολισμένου ιεράρχου τον κακοντυμένο Φραγκισκανό καλόγηρο...

Ο πάπας φάνηκε καλός βίος. Γέμισε τον Ίερώνυμο χρυσά-

φι, τον φόρτωσε παράσημα και τον διώρισε στρατηγό των παπικών στρατευμάτων. Ο άνεπιός του του ζήτησε τότε και μια άλλη χάρη: να τον παντρήση... Ο γιός των ψαράδων ανυπομονούσε να συνδεθί με καμιά μεγάλη οικογένεια της Ίταλίας για να στερεώση περισσότερο την παρουσία και κοινωνική θέσι του. Ο Σίξτος θεώρησε λογική την επιθυμία του άνεπιού του.

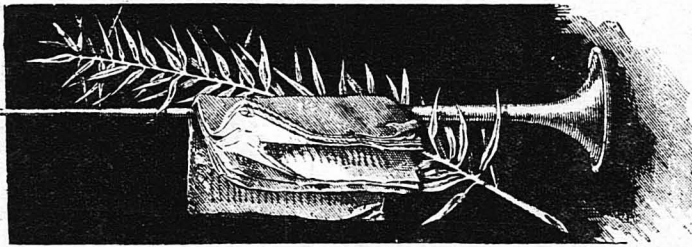
Την εποχή εκείνη δυο μονάχα οικογένειες υπήρχαν σ' όλη την Ίταλία άξιες της τιμής να κάνουν γαμπρό τον άνεπιό του πάπα. Η οικογένεια των Μεδίκων, που βασίλευε στη Φλωρεντία, και των Σφόρτζα, που εξουσίαζε δλόκληρο το Μιλάνο. Οι τελευταίοι ήσαν και οι ισχυρότεροι. Και σ' αυτούς κατέφυγε ο πάπας.

Ο δούξ του Μιλάνου, ο Γαλιέο Μαρία,—ένας από τους μεγαλύτερους αίμοχαφείς τυράννους των αιώνων,—κολακευμένος από την προτίμησι που του έδειξε ο Σίξτος, πρόφερε στον Ίερώνυμο για γυναίκα μια άνεπιά του, έγγονή του μαρκησιού της Μάντουας. Με την ευκαιρία αυτή, ο πάπας δώρισε τον άνεπιό του κόμητα, για να τον άνεβάση στο αυτό επίπεδο με τη νύφη... Έτσι ο γάμος αυτός είχε αποφασιστή πειά μεταξύ του δούκου του Μιλάνου και του πάπα, όταν, ξαφνικά, παρουσιάστηκε ένα απροσδόκητο εμπόδιο. Η μητέρα της νύφης δεν ήθελε να δώση τη συγκατάθεσί της γι' αυτό το γάμο, για τον άπλουτάτο λόγο, ότι η κόρη της δεν ήταν ακόμα ούτε ένδεκα χρόνων!...

—Μπορούμε να περιμένουμε τρία-τέσσερα χρόνια ακόμα, είπε, ώσπου να μεγαλώση λίγο η κόρη μου, και ύστερα κάνουμε τους γάμους!

Η άπατησι της μητέρας ήταν πολύ λογική. Μα ο Ίερώνυμος διαζότανε μήπως ο πάπας πεθάνη από τη μία μέρα στην άλλη. Αν έθανε το γερό αυτό στήριγμα, οι Σφόρτζα δεν θα τον ήθελαν βέβαια για γαμπρό. Και ο δούξ, όμως, ανυπομονούσε να γίνη αυτός ο γάμος, επειδή την εποχή εκείνη είχε την ανάγκη του πάπα. Και αφού δεν μπορούσε να παν-

τρέψη τον Ίερώνυμο με την άνεπιά του, αποφάσισε να του δώση την ίδια την κόρη του την Κατερίνα. Η αλήθεια είναι πως και η Κατερίνα ήταν τότε ανήλικη. Με τη διαφορά, ότι είχε θαυμαστή σωματική ανάπτυξη, που την έκανε να φαίνεται πολύ μεγαλύτερη από την πραγματική της ηλικία. Είχε εμφάνισι μεσοτομένης γυναίκας. Ο Ίερώνυμος

την είδε, του άρεσε και ύστερ" από λίγο καιρό έκαναν τους γάμους των. Την επομένη, η Κατερίνα έφευγε για το σπίτι της μητέρας της. Είχαν συμφωνήσει με τον Ίερώνυμο να πάη να ζήση μαζί του ύστερ" από δύο χρόνια, όταν δηλαδή θα μεγάλωνε κάπως και θα μπορούσε εκείνος να την παρουσίαση στους γονατούς του ως σύζυγό του, χωρίς να ύπαρχη κίνδυνος να προκαλέση τα ειρωνικά μειδιήματα τους!...

Στο μεταξύ όμως, ο Ίερώνυμος επέτυχε εκείνο που ήθελε. Και ξαναγύρισε στη Ρώμη, από το Μιλάνο, μεθυσμένος από το θριαμβό του. Έκει όμως, τον περίμενε, μετά διάρρηξη έκπληξη. Ο αδελφός του ο Πέτρος κατόρθωσε, στο διαστήμα της απουσίας του Ίερώνυμου, να κατακτήση αυτός την εύνοια του πάπα... Και τώρα θουτούσε και τις δυο γυναίκες του στο θραυροφυλάκιο του Βατικανού, έφανανε όσο χρυσάφι ήθελε και το πετούσε στους τέσσερας άνεπιους, με τη γενναιοδραία ενός ανθρώπου που δεν κοπίασε διόλου για ν' αποκτήση ένα θραυρό.

Αυτές όμως η τρελλές σπατάλες του τον έκαναν σμπαθό στο λαό. Ο Ίερώνυμος δεν έβλεπε φυσικά με καλό μάτι τη δημοτικότητα του αδελφού του. Και το αποτέλεσμα ήταν να πεθάνη μια μέρα ο Πέτρος, να τον δηλητηριάσουν, χωρίς να υπερέση κανείς να καταλάβη ποιος έκανε αυτό το έγκλημα... Ο Ίερώνυμος έκλαψε πικρά για το θάνατο του «πολυαγαπημένου» του αδελφού και διέθεσε ένα μεγάλο χρηματικό ποσό για να γίνουσι σ' όλες τις εκκλησίες της Ίταλίας λειτουργίες ύπερ αναπαύσεως της ψυχής του...

Μετά το θάνατο του Πέτρου, ο Ίερώνυμος έγινε κατ' ούσαν.

ο πραγματικός άρχων της Ρώμης!

Την εποχή εκείνη, οι πάπαι είχαν ισχύ μεγαλύτερη και από τους βασιλείς. Και επειδή ο Σίξτος ήταν πολύ γέρος και τον αντικαθιστούσε στα κοσμικά του καθήκοντα ο άνεπιός του, ο Ίερώνυμος είχε γίνει το πιο σημαντικό πρόσωπο δόκληρης της Ίταλίας.

Ο πρώην φαρμακοποιός άφησε τότε να έκδηλωθούν ελεύθερα, χωρίς χαλίνο, τα κακούργα ένστικτά του. Ο άνθρωπος αυτός, κάτω από τη φαινομενική του ναχέλεια, έκρυβε ψυχή ανήγουη, χαρακτήρα δεσποτικό και μία άπερίγραπτη φιληθονία. Τα δωμάτια και ή αίθουσος του Βατικανού έγιναν, τότε, κέντρο όργων που δεν θά ήσαν άνεκτα ούτε στις λαϊκές ταβέρνες των λιμανιών. Έκ παραλλήλου, ο Ίερώνυμος, θέλοντας ν' άποχήσει όσο το δυνατό περισσότερο χρυσάφι—είχε, έλεπετε, τό διαρκή φόβο μήπως πεθάνη ξαφνικά ο θεός του και χάσει την ισχύ του—άρχισε να έκδικάζη τους πολίτες της Ρώμης, με μέσα κάτι παραπάνω και από άνήθικα και νά τους άποσπά μεγάλα χρηματικά ποσά!

Τό κορώφια όμως της άσυνειδησίας του άνεπιού του πάπα, ήταν ότι επέβαλε φορολογία... στους ληστές και τους δολοφόνους άκόμα, για να παίρη μερίδιο από τά κέρη τους! Έννοείται, ότι ή άστυνομία είχε λάθει έντολή να μη φέρη έμπορία στους έντιμους αυτούς επαγγελματίες κατά την έξάσκησι της έργασίας τους, για να μη γίνη ο Ίερώνυμος τά ποσοστά του από τίς έπιχειρήσεις τους...

Ο φόβος όμως, ότι μία μέρα, όλα τά θύματά του θά ζητούσαν να τον έκδικηθούν, έκανε τον Ίερώνυμο να μη μπορεί να βρη μιάς ώρας ήσυχία και άνάπαυσι, να μη θεωρη ποιηνατόν έαυτό του άσφαλισμένο από μία δολοφονική έπίθεση. Έδωανε πάντοτε έξω συνουδευόμενος από άκολουθία έπισημένων οικιατοφυλάκων και τή νύχτα όχυρονότανε σ' ένα υπόγειο του Βατικανού, για να μη τον σκοτώση κανείς, ενώ θά κοιμότανε.

Μά ή πιο αίματηρά θράσι του Ίερωνύμου άρχισε από την εποχή που ένώθηκε πλέον με την γυναίκα του, την Κατερίνα. Είχαν περάσει τρία περίπου χρόνια από τότε που έκαναν τους γάμους των και ή Κατερίνα ήταν τεία άρκετά μεγάλη για να εμφανίζεται ως σύζυγός του...

Γιά τή νέα όμως αυτή περίοδο τής ζωής του Ίερωνύμου—που άποτελεί και την πιο αίματοβαμμένη περίοδο τής ιστορίας της Μεσαιωνικής Ίταλίας—θά σάς μιλήσουμε πλατεία στο έρχόμενο τεύχος μας.

ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ ΞΕΧΑΣΜΕΝΑ

ΕΥΘΥΜΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

ΛΗΣΤΑΡΧΟΣ

"Ήθελα νάμουν ληστήρχος μονάχα ένα μήνα, ν' αφήσω κλέφτες και θούνα, να μπώ μέσ' τήν Άθήνα, να μ' διαβαίνουν ρέματα, να μ'ν ητδών ταφρους, αλλά να δέρω μερικούς έφημεριδογράφους!

ΕΝΑ ΔΕΝ ΞΕΡΩ

Ξέρω καλά ποιό λουλουδο περισσότερο σ' άρέσει. Και ποιό τραγουδι τραγουδάς συχνότερ' από τ' άλλα. Γιά ποιό χορό τρελλαίνεσαι να σου κρατούν τή μιση. Και να σέ σέρνουν σαν τρελλή δόλογορα στη σάλλα.

Μία μέρα έτυχε κρυφά τό μάτι μου να πέση Σ'ήν τρυφερή σου κάμαρα, γλυκειά καστανομάλλα, Κ' είδα τό κρεββάτακι σου κ' έγνώρισα τή θέσι. Όπου άκουμπούν τά κάλλη σου, τά κάτασπρα σαν γάλα.

Ξέρω καλά ποιά μωραδιά σ' άρέσει και ποιό χρώμα. Ποιά μέρη, ποιός περπάτος και ποιός καιρός άκόμα. Όπου κι άν πάς κι όπου σταθής άμέσως θενά σ' έβρω.

Ξέρω ποιές φιλενάδες σου συχνότερα θυμάσαι, Πότε ζηνάς, πού κάθσαι, πώς ζής και πώς κοιμάσαι. Τί μ' όφελούν; Άν με άγαπάς άκόμη δεν τό ξέρω.

ΖΕΣΤΗ-ΨΥΧΡΑ

-Τί ζέστη! ούφ! θά λυώσω στόν ιδρώτα. Κοντεύει να μου σπρίψη τό μούλο! Κ' έν τούτοις σείς, κυρία, πρώτα-πρώτα Ένώ περί τής ζέστης σάς μιλώ, Έσείς μ' άνάθετε άκόμα τή φωτιά. Με μία σας θερμή, όλόθερη ματιά.

-Καλά, άφού ή ζέστη σας πειράζει. Είς τό έξής ψυχρά θε να γενώ, Μου είπε, κι' ούτε πλέον με κυττάζει, Ούτε την μέλλει διόλου άν πωώ. Και φεύγει, φεύγει όπου με έλείπει ή τρελλή... Άχ! ή ψυχρότης της με καίει πιο πολύ.

Ο ΣΤΕΝΑΓΜΟΣ ΤΗΣ

"Όταν σιμά μ'ν κάθσαι να μ'ν άναστενάξης! Η γαλαξένια θάλασσα, που την συγκοκτυτάζεις, δεν γίνεται πιο άγρια και τόσο δεν χτυπιεται, όταν την δέρνει άγριος θορριάς κι' άνεμοζάλη, σαν τήν καρδιά μου, που θαρρείς σιμά σου άποκοιμείται, την ώρα όπου στείγαμώ τό στήθος σου θά βγάλη!...

Τ' ΟΝΟΜΑ ΤΗΣ

Στή χαϊδεμένη άμμουδιά γαράζω τ' όνομά σου και τό φεγγάρι τ' ούρανού θαρρείς πώς τ' άργυρώνει! Μά τί τρελλός, λαμνόμενος πώς κάθσαι σιμά σου κ' είνε τό φως σου, Άργυρώ, όπου τό στεφανώνεις!

Η ΔΥΟ ΦΙΛΕΣ

"Η φίλια των πιστή κ' ή άγάπη των μεγάλη κ' εν ή μία γελαστή και ουλογοισμέν' ή άλλη. "Όταν μου μιλωύν, θωρώ πώς σε τίποτε δεν μοιάζουν· μία για τόστο, έγώ θαρωώ, περισσότερο ταιριάζουν. Στή θωριά πιο ζωντανή ή διαφορά των πάλι, εν ή μία πιο καστανή πιο εαυθούλα εν ή άλλη. Μοιάζουν σαν σε δυό κλαδιά δυό λουλούδια μωραμένα ποχούν άλλη μωραδιά κ' άλλο χρώμα τό καθένα. Τή μία θέλω μοναχή και στην άλλη ό τοός μου (τρέχεις) ή μία έχει πιο ψυχρή, πιο καρδιά ή άλλη έχει. Και πενούμε τή θραδεία με άτέλειωτη όμιλία, με γαρούσιμη καρδιά και μ' άδελφική φίλια. Κι' άν ή ωϊρα ή κακία, ή ό χρόνος μας χωρίση, μία ένθύμιμο γλυκειά μέσ' στο νο μου θε να ζή (ση).

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΣΜΟΙ

ΤΙ ΕΥΓΥΧΙΑ... ΝΑ ΣΟΥ ΒΓΗ ΤΟ ΜΑΤΙ!...

Τό να γιορτάζη κανείς τό δνομά του, τά γενέθλιά του και επί τέλους την επέτειο του γάμου του, ενε κάτι τό ουνηθμένο. Άλλά τό να γιορτάζη μία φοβερή συμφορά που του έτυχε, ενε άπίστευτο, έξωφρενικό.

Κι' όμως συνέθη κι' αυτό κάποτε—που άλλοι...—στην Άμερική. Ένα πρωί, κάποιος άστυφύλακας του Σικάγου έβρκε σε μία άκρη κάποιου έρημου δρόμου ένα πολιτή, μ' ένα μονάγαμάτι, σαράντα περίπου χρόνια, τευτομένο ανάσκελλα, τελείως άνισθητόν, που θρωμοκοπούσε ουσίκα.

"Όταν τον συνέφερε, τον ώδήγησε στο τμήμα, όπου ο άνθρωπος αυτός έδήλωσε άφελόστατα, ότι ήταν έντιμος πολίτης, ότι τον λέγανε Γζίμη Ουώλερ κι' ότι ποτέ του δεν έθαζε ποιο στο στόμα του, παρά μία φορά μονάχα κάθε χρόνο, την επέτειο... τής ημέρας που δουλεύοντας σε κάποιον ναυπηγειο του δίηκε τό μάτι!

-Δούλευα τόσα χρόνια, κύριε άστυνόμνε, πρόσθεσε ο παράξενος άνθρωπος μας, και δεν είδα ούτε μία μέρα προκοπή. Τό μεροκάματο μόλις έφτανε για τίς άπαραίτητες άνάγκες τής οικογενείας μου. Όταν όμως μου δίηκε τό μάτι, άλλαξαν τά πράγματα! Πήρα μία καλή άποζημίωση και μ' αυτήν άγόρασα ένα σπιτάκι. Κι' έκτός αυτού, κάθε χρόνο εισπράττω—και θά τά εισπράττω, όσο ζω—1000 δολάρια για τό δυστύχημα που πάθα. Μπορώ λοιπόν να μ'ν παρηγορίζω μία τέτοια έννοια τής τύχης;

Κι' ο άστυνόμος συμφώνησε μαζί του και τον άπέλυσε.

Η ΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

ΞΕΝΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

- Μόνο όσοι έχουν δουκάτα, λέγονται κύριοι. Ίταλική
Με άπρόθυμα λαγωνικά δεν γίνεται καλό κνήγη. Βασιρική
Δεν λείπει ποτέ ή εύκαιρία σ' αυτόν που θέλει να κάνει κακό. Γαλλική

Δυό κατηγορίες ανθρώπων δουλεύουν άνώφελα στη ζωή τους: Έκείνοι που κερδίζουν και δεν γλεντούν, κ' εκείνοι που σπουδάζουν την ήθικη και δεν συμμορφώνονται μ' αυτήν.

Κινέζικη